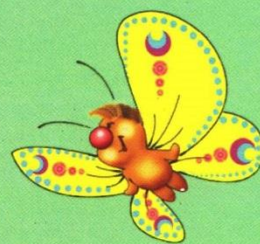
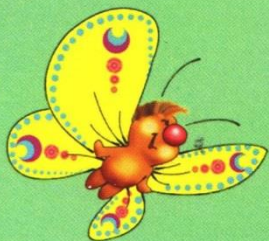

МАДОУ «Детский сад №14 «Сказка» общеразвивающего вида»
г.Нурлат Республики Татарстан

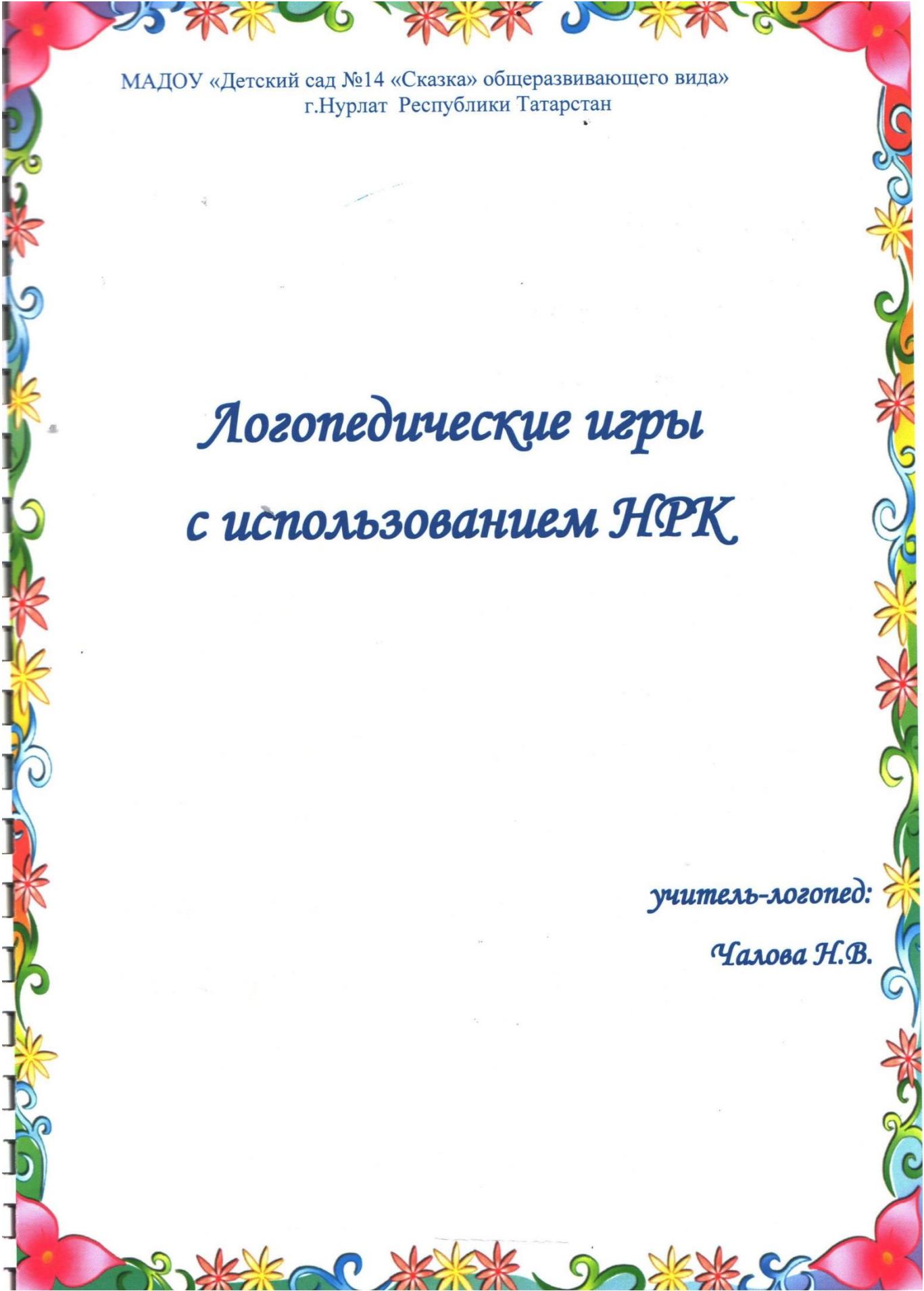

Логопедические игры с использованием НРК

5-7 ЛЕТ

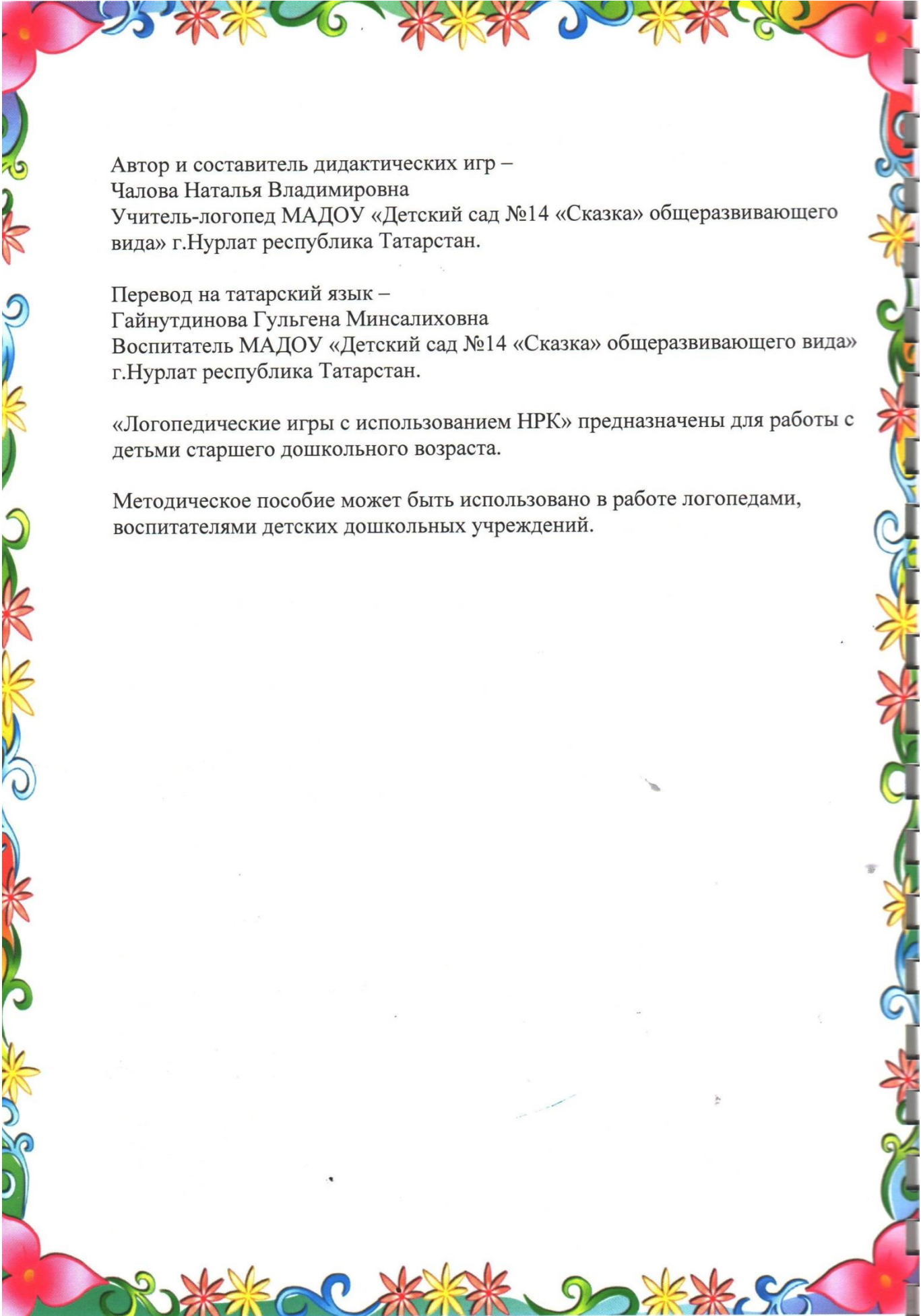

МАДОУ «Детский сад №14 «Сказка» общеразвивающего вида»
г.Нурлат Республики Татарстан

Логопедические игры с использованием НРК

учитель-логопед:

Чалова Н.В.

A decorative border with colorful flowers and swirling patterns in shades of pink, yellow, blue, and green, framing the text on the page.

Автор и составитель дидактических игр –
Чалова Наталья Владимировна
Учитель-логопед МАДОУ «Детский сад №14 «Сказка» общеразвивающего
вида» г.Нурлат республика Татарстан.

Перевод на татарский язык –
Гайнутдинова Гульгена Минсалиховна
Воспитатель МАДОУ «Детский сад №14 «Сказка» общеразвивающего вида»
г.Нурлат республика Татарстан.

«Логопедические игры с использованием НРК» предназначены для работы с
детьми старшего дошкольного возраста.

Методическое пособие может быть использовано в работе логопедами,
воспитателями детских дошкольных учреждений.

Введение

«У ребенка есть страсть к игре, и надо ее удовлетворять»
А.С.Макаренко

Работа по речевому развитию занимает одно из главных мест в дошкольном учреждении, это объясняется важностью периода дошкольного детства в речевом становлении ребенка.

Хорошая речь – важное условие развития личности. Чем богаче и правильнее у ребенка речь, тем легче высказывать ему свои мысли, тем шире его возможности в познании окружающего мира, содержательнее и полноценнее отношения со сверстниками и взрослыми. Но речь ребенка не является врожденной функцией. Она развивается постепенно, вместе с его ростом и развитием. Речь необходимо формировать и развивать в комплексе с общим развитием ребенка. Гораздо успешнее это осуществлять, используя игры, так как в дошкольном возрасте игровая деятельность является ведущей.

Дидактическая игра – это прекрасное средство обучения и развития, используемое при усвоении любого программного материала. Специально подобранные игры дают возможность автоматизировать и дифференцировать поставленные звуки, обогащать и закреплять словарь, формировать грамматические категории, развивать связную речь, расширять знания об окружающем мире.

Используя дидактический материал из УМК “Говорим по-татарски” З.М.Зариповой мною была создана серия логопедических игр, в которых раскрываются традиции и обычаи нашей многонациональной республики. Через игры по НРК не только решается главная задача – научить ребенка правильно произносить и различать звуки, но и происходит знакомство с культурой нашего региона.

Дидактические игры универсальны и их разнообразие и наполнение содержанием зависит только от фантазии логопеда и желания работать с детьми весело и интересно.

Кереш

«У ребенка есть страсть к игре, и надо ее удовлетворять»

А.С.Макаренко

Сөйләм телен үстерү буенча эш мәктәпкәчә яшътәге учреждениеләрдә мөһим урын алып тора, чөнки баланың теле бигрәк тә балалар бакчасында үсеш ала. Яхшы сөйләм шәхеснең үсүендә мөһим шарт булып тора. Баланың теле никадәр баерак һәм дәрәс булган саен аңа үз фикерләрен иптәшләренә, тирә-юньдәгеләргә житкерү шулкадәр жиңелрәк. Тирә – юнь белән танышканда да кинрәк мөмкинлекләр бирә. Тик баланың сөйләме тумыштан килгән функция булып саналмый. Ул баланың акыл һәм физиологик үсешә белән акрынлап үсә. Сөйләмне баланың гомуми үсешә белән бергә формалаштыру һәм үстерү мөһим. Моңа уеннар аша тизрәк ирешергә мөмкин, чөнки уен эшчәнлегә мәктәпкәчә яшътәге балалар өчен алып баручы ролен үти.

Дидактик уен - теләсә нинди программа материалын үзләштерүдә кулланылучы бик яхшы укуыту һәм үсеш чарасы. Махсус сайлап алынган уеннар өйрәнелгән авазларны автоматлаштыру һәм дифференсацияләү, сүз байлыгын арттыру һәм ныгыту, грамматик категорияләргә формалаштыру, сөйләм телен үстерү, тирә-юньне өйрәнү буенча белемнәрен арттыру өчен зур мөмкинлек бирәләр.

З.М.Зарипованың “Татарча сөйләшәбез” проектыннан дидактик әсбапларны кулланып, мин логопед өчен уеннар сериясе ясадым. Аларда безнең күпмилләтле республикабызның традиция һәм йолалары ачыла. Бу уеннар аша бала авазларны дәрәс әйтергә һәм аерырга өйрәнәп кенә калмыйча, ул безнең жирлек мәдәнияте белән дә таныша ала.

Дидактик уеннарны мәктәпкәчә яшътәге учреждениеләрдә куллану бик мөһим. Аларның эчтәлеген тулыландыру һәм төрләндерү бары тик логопедның үзеннән һәм балалар белән кызыксынып эшләргә теләвеннән генә тора.

Дидактическая игра «Имена».

Цель: автоматизация звука [Р], звуковой анализ

Оборудование: картинки мальчика и девочки в татарских национальных костюмах

Ход игры: Придумай имена для мальчика и девочки со звуком [Р] в начале слова.

Имена: Раида, Равиля, Рамиля, Рушания, Расима, Роза, Розалия, Рузалия, Рэйхан.

Раиль, Рамис, Рафис, Рунар, Руслан, Расул.

Дидактик уен “Исемнәр”.

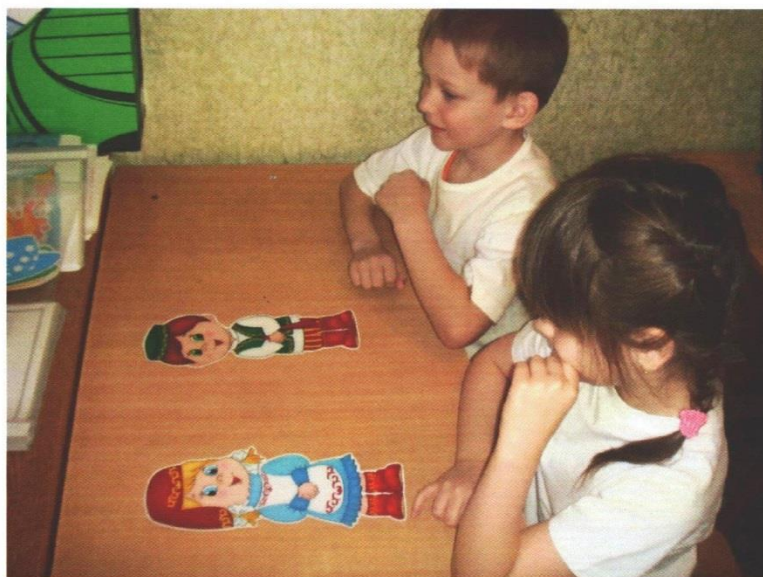
Максат: [Р] авазын автоматлаштыру, авазларга анализ ясау.

Жиһазлау: татар милли киёмнәрендә кыз һәм малай төшерелгән рәсемнәр.

Уен барышы: [Р] авазына башланган малай һәм кыз исемнәрен уйлап тап.

Исемнәр: Райдә, Равилә, Рамилә, Рушания, Рәсимә, Роза, Розалия, Рузалия, Рәйхан.

Раил, Рәмис, Рәфис, Рунар, Руслан, Рәсул.

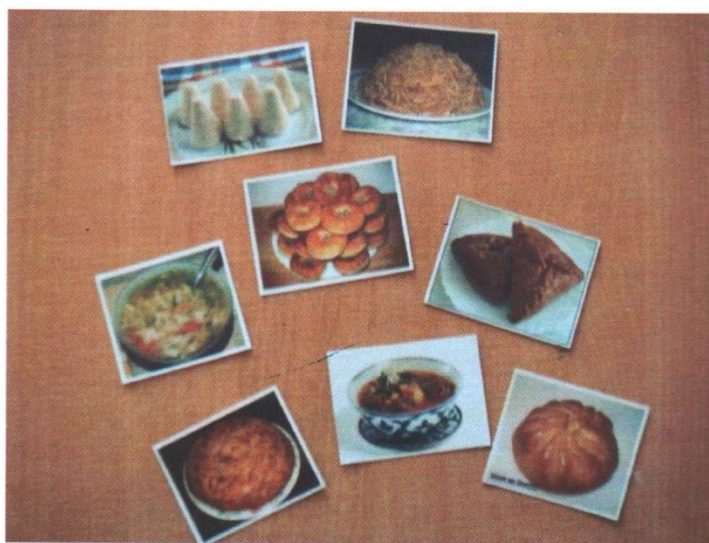

Дидактическая игра «Угости друзей».

Цель: автоматизация шипящих звуков, развитие фонематического слуха, закрепление названий татарских национальных блюд.

Оборудование: картинки детей-татар и детей-русских, картинки татарских национальных блюд, в словах которых слышатся шипящие звуки.

Ход игры: Сегодня к Шамилю и Гульчечек в гости пришли Женя и Маша. Скажи, чем их угостят Шамиль и Гульчечек? Назови картинки, четко произнося шипящие звуки.

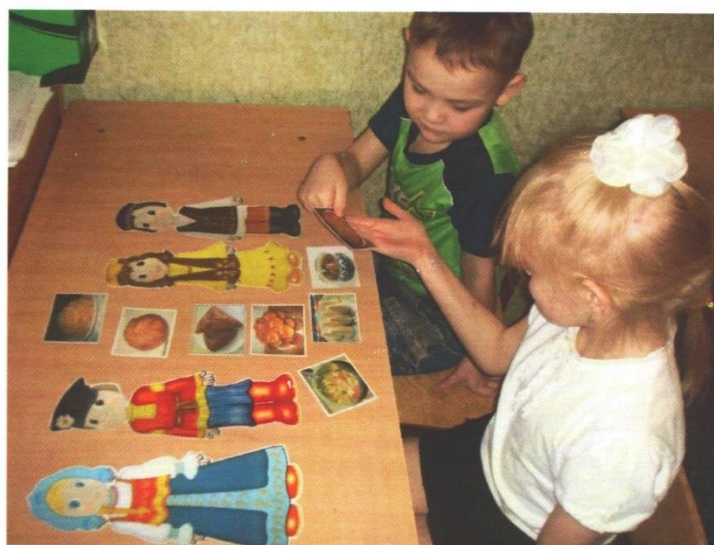
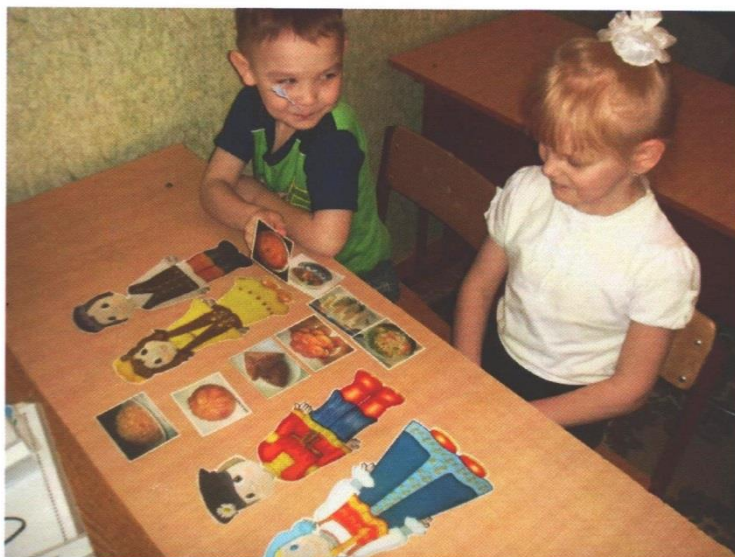

Дидактик уен “Дусларыңны сыйла”.

Максат: шаулы авзаларны автоматлаштыру, фонематик ишетүне үстерү, татар милли ашлары исемнәрен ныгыту.

Жиһазлау: татар һәм рус балалары рәсемнәре, шаулы авазлар ишетелгән сүзләр кергән татар милли ашлары сурәтләре.

Уен барышы: Бүген Шамил белән Гөлчәчәккә Женя белән Маша кунакка килгәннәр. Шамил белән Гөлчәчәк аларны нәрсә белән сыйларлар икән-шуны әйт. Шаулы авзаларны дөрес атап, рәсемнәрне күрсәт.

Дидактическая игра: «Укрась платье Лэйлы».

Цель: автоматизация звука [Л] в словах, развитие фонематического слуха, познакомить с элементами татарского орнамента.

Оборудование: картинка девочки в татарском национальном костюме; цветочки, на обороте которых изображены картинки, в словах которых слышится звук [Л], и несколько цветочков с заменяемым звуком (например со звуком [Й])

Ход игры: Ребенку предлагается рассмотреть цветы из татарского орнамента (цветы тюльпана - лалә чәчәге) и украсить платье Лэйлы – выбери только те цветочки, в словах которых ты слышишь звук [Л].

Дидактик уен “Ләйләнең күлмәген бизә”.

Максат: сүзләрдә [Л] авазын автоматлаштыру, фонематик ишетүне үстерү, татар милли орнаментлары белән таныштыру.

Жаһазлау: татар милли киемдә кыз рәсеме, артында [Л] авазы ишетелгән сүзләр белән рәсемнәр төшерелгән чәчәк сурәтләре.

Уен барышы: балага татар милли орнаментларыннан чәчәкләр тәкъдим ителә (дала чәчәге) һәм ул Ләйләнең күлмәген бизәргә тиеш – [Л] авазы ишетелгән сүзләр кергән чәчәкләрне генә сайла.

Дидактическая игра «Читек для Самиры».

Цель: автоматизация звука [С] в словах, развитие фонематического слуха, познакомить с татарской национальной обувью.

Оборудование: картинка девочки в татарском национальном костюме; картинки - сапожки (ичиги, читек), на обороте которых изображены картинки, в словах которых слышится звук [С].

Ход игры: Ребенку предлагается рассмотреть татарские национальные сапоги, и назвать картинки, четко произнося звук [С]

Дидактик уен “Самирага читек”.

Максат: сүзләрдә [С] авазын автоматлаштыру, фонематик ишетүне үстерү, татар милли аяк киёмнәре белән таныштыру.

Жиһазлау: татар милли киёмндә кыз рәсеме, артында [С] авазы ишетелгән сүзләр белән рәсемнәр төшерелгән читек сурәтләре.

Уен барышы: Балага татар милли аяк киёмнәре төшерелгән рәсемнәр тәкъдим ителә, ул [С] авазын дөрес әйтеп рәсемнәрне атарга тиеш.

Дидактическая игра «Песенки петушка».

Цель: автоматизация звука [Ш] в словах, развитие фонематического слуха.

Оборудование: картинка петушка (из УМК «Татарча сөйләшәбез»), нотки – на обороте изображены картинки, в словах которых слышится звук [Ш]

Ход игры: Ребенку предлагается рассмотреть картинку петушка –давай назовем, про что поет песенки петушок. Называй картинку, четко произнося звук [Ш].

Дидактик уен “Этэч жырлары”.

Максат: сүзлөрдө [Ш] авазын автоматлаштыру; фонематик ишетүгө үстөрү.

Жиһазлау: “Татарча сөйлөшөбөз” проектыннан этэч рәсемнәре, артында [Ш] авазы ишетелгән сүзләр белән рәсемнәр төшөрелгән ноталар.

Уен барышы: Балага этэч рәсемен карарга тәкъдим ителә. Ул этэчнең нәрсә турында жырлавын әйтергә тиеш. [Ш] авазын дәрәс әйтәп, рәсемнәрне атарга кирәк.

Дидактическая игра «Ежик играет в мяч».

Цель: автоматизация звука [Ж] в словах, развитие фонематического слуха.

Оборудование: картинка ежика, играющего в мяч (из УМК «Татарча сөйләшәбез»), картинки мячей, на которых изображены картинки, с автоматизируемым звуком - [Ж].

Ход игры: Ребенку предлагается рассмотреть картинку ежика – давай назовем, с какими мячами играет ежик. Называй картинку, четко произнося звук [Ж].

Дидактик уен: “Керпе туп белән уйный”

Максат: сүзләрдә [Ж] авазын автоматлаштыру, фонематик ишетүне үстерү.

Жиһазлау: “Татарча сөйләшәбез” проектыннан туп белән уйнаучы керпе рәсемнәре, артында [Ж] авазы ишетелгән сүзләр белән рәсемнәр төшерелгән туп сурәтләре.

Уен барышы: Балага керпе рәсемен карарга тәкъдим ителә. Ул керпенен нинди туплар белән уйнавын әйтергә тиеш. [Ж] авазын дөрес әйтеп, рәсемнәрне атарга кирәк.

Дидактическая игра «Чулпан читает книгу».

Цель: автоматизация звука [Ч] в словах, развитие фонематического слуха.

Оборудование: картинка девочки, читающей книгу (из УМК «Татарча сөйләшәбез»), картинки с автоматизируемым звуком - [Ч].

Ход игры: Ребенку предлагается рассмотреть картинку девочки, которая читает книгу – давай рассмотрим картинки, которые нарисованы в книжке. Называй картинку, четко произнося звук [Ч].

Дидактик уен: “Чулпан китап укый”.

Максат: сүзләрдә [Ч] авазын автоматлаштыру, фонематик ишетүне үстерү.

Жиһазлау: “Татарча сөйләшәбез” проектыннан китап укучы кыз рәсемнәре, [Ч] авазы кергән сурәтләр.

Уен барышы: Балага китап укучы кыз рәсемнәре карарга тәкъдим ителә - китапта нинди рәсемнәр булганын карыйк әле. [Ч] авазын дөрес әйтеп, рәсемнәрне атарга кирәк.

Дидактическая игра «Тюбетейка для Гали».

Цель: автоматизация звука [Ц], познакомить детей с татарским национальным мужским головным убором.

Оборудование: картинка мальчика в тат.национальной одежде, картинки-тюбетейки, на обороте которых изображены картинки с автоматизируемым звуком.

Ход игры: Показать картинку мальчика – Гали, и предложить примерить тюбетейки (түбәтәй). «Называй картинку, изображенную на тюбетейке, четко произнося автоматизируемый звук».

Дидактик уен: “Гали өчен түбэтэй”.

Максат: сүзләрдә [Ц] авазын автоматлаштыру, татар ир-атларының милли баш киёмнәре белән таныштыру.

Жиһазлау: татар милли киёмндә малай рәсеме, артында “Ц” авазы ишетелгән сүзләр белән рәсемнәр төшерелгән түбэтэй сурәтләр.

Уен барышы: Балага Гали исемле малай рәсемнәрен күрсәтү һәм түбэтәйләрне кигереп карарга тәкъдим итү. Автоматлаштырылган авазны дөрес әйтеп, түбэтәйдә төшерелгән рәсемнәргә атарга кирәклеген аңлатыла.

Дидактическая игра «Цветочки для бабочки».

Цель: автоматизация звука [Ч], познакомить детей с бабочкой из мультфильма "Бала белэн Күбэлэк" ("Ребёнок и Бабочка")

Оборудование: картинка бабочки, картинки-цветы, на обороте которых изображены картинки с автоматизируемым звуком.

Ход игры: Показать картинку бабочки, спросить, знаком ли ребенок с ней. «Бабочка (Күбэлэк) летает над поляной с красивыми цветами, давай посмотрим, на какой цветочек она сядет. Называя картинку, изображенную на цветочке, четко произнося автоматизируемый звук».

Дидактик уен “Күбэләкләр өчен чәчәкләр”.

Максат: сүзләрдә [Ч] авазын автоматлаштыру, балаларны “Бала белән күбэләк” мультфильмнан күбэләк белән таныштыру.

Жаһазлау: күбэләк рәсемнәре, артында [Ч] авазы ишетелгән сүзләр белән рәсемнәр төшерелгән чәчәк сурәтләре.

Уен барышы: Балага күбэләк рәсемен күрсәтү, аның белән таныш булу-булмавын сорау. “Матур чәчәкле аланда күбэләк оча. Ул кайсы чәчәккә утырыр икән – әйдә карыйк әле. Автоматлаштырылган авазны дөрес әйтеп, чәчәкләрдә төшерелгән рәсемнәрне ата.”

Дидактическая игра «Накорми собачку».

Цель: автоматизация звука [С] в словах.

Оборудование: картинка собачки, которая ест из миски (картинка из УМК «Татарча сөйләшәбез»); тарелочки(миски), на обороте которых изображены предметные картинки.

Ход игры: Наша собачка (эт) долго играла во дворе и очень проголодалась, давай покормим ее. Возьми тарелочку (миску) с кормом. Назови картинку, четко произноси звук [С].

Дидактик уен “Этне ашат”.

Максат: сүзлөрдө [С] авазын автоматлаштыруу.

Жиһазлау: “Татарча сөйлөшөбөз” проектыннан савыттан ашаучы эт рәсемнәре, артында предметлы рәсемнәр төшерелгән эт савыты сурәтләр.

Уен барышы: Ишегалдында озак уйнап, этебез бик ачыккан, әйдә әле аны ашатып алабыз. Азык белән савытларны ал әле. [С] авазын дөрөс әйтөп, рәсемнәрне ата.

Дидактическая игра «Ежику снятся сны».

Цель: автоматизация звука [Л]

Оборудование: картинка ежика, который спит в кроватке (картинка из УМК «Татарча сөйләшәбез»); облачки - сны, на обороте которых изображены предметные картинки.

Ход игры: Ежик (керпе) сладко спит и ему снятся сны. Давай посмотрим, что ему приснилось. Бери облачко и назови, что ты видишь на картинке, четко произнося звук [Л].

Дидактик уен “Керпегә төшләр керә”.

Максат: сүзләрдә [Л] авазын автоматлаштыру.

Жиһазлау: “Татарча сөйләшәбез” проектыннан караватта йоклаучы керпе рәсемнәре, артында предметлы рәсемнәр төшерелгән төш болытлары сурәтләре.

Уен барышы: Керпе бик тәмле итеп йоклый һәм аңа тәмле төшләр керә. Аңа нинди төшләр керә икән - әйдә әле карыйбыз. Болытларны ал да, [Л] авазын дөрес әйтеп, анда төшерелгән рәсемнәрне ата.

Список используемой литературы:

1. Дидактический материал из УМК "Говорим по-татарски" З.М.Зарипова
2. Игры для автоматизации и дифференциации звуков у детей дошкольного возраста. Л.Н.Шинкарева, ООО "Белый ветер" 2003г. Минск
3. Презентация на тему: "Дидактические игры в развитии речи детей дошкольного возраста" С.Т.Федорова, В.М.Антошкина МКДОУ детский сад №495 Москва.

РЕЦЕНЗИЯ

*на методическое пособие «Логопедические игры с использованием НРК»
учителя-логопеда МАДОУ «Детский сад № 14 «Сказка» общеразвивающего
вида г. Нурлат республики Татарстан» Чаловой Натальи Владимировны*

Методическое пособие Чаловой Н.В. посвящено дидактическим играм для коррекции звукопроизношения у детей старшего дошкольного возраста, воспитывающихся и обучающихся в русско-татарской билингвальной речевой среде и поликультурном интеграционном пространстве.

В условиях реализации новой модели образования и положений Закона об образовании Республики Татарстан актуальность темы вполне очевидна.

В анализируемой работе представлено 11 дидактических игр, разработанных Чаловой Н.В. с учетом методики коррекционного обучения детей с нарушениями речи, направленных на автоматизацию сложных по артикуляции и часто нарушаемых у дошкольников звуков (свистящих, шипящих и сонорных) с использованием иллюстративного материала из УМК «Говорим по-татарски» З.М.Зариповой.

Большинство игр построено по принципу «назови картинку», при этом слуховое восприятие информации сочетается с опорой на зрительный контроль и тактильные ощущения, что имеет важное значение в работе с детьми, имеющими нарушения речи. Игра «Имена» направлена на развитие фонематического восприятия и анализа, развитие языкового чутья, позволяющих осуществлять отбор слов с заданным звуком, ориентируясь при этом также на принадлежность слова к семантической группе «татарские имена».

Значимой заслугой автора анализируемого пособия является создание и эстетичное воплощение разнообразных идей использования картинного материала из УМК «Говорим по-татарски» для изготовления коррекционно-развивающих игр. В данных играх дошкольники встречаются с

персонажами, с которыми уже познакомились на занятиях по обучению татарскому языку, предметами национальной одежды, обуви, национальными блюдами. Таким образом, логопедические игры с использованием НРК позволяют не только решать основную для учителя-логопеда задачу – коррекцию речевых нарушений, но и воспитывать у детей интерес к культуре нашего региона.

Рассматривая работу в целом, следует отметить, что представленные автором игры оформлены методически правильно. Автором описаны цели, оборудование, ход игры. Описание каждой игры сопровождается фотографиями, дающими возможность визуально представить содержание игры и возможности ее использования на занятии с детьми.

К недочетам методического пособия можно отнести отсутствие в описании игр перечня слов, отрабатываемых на материале каждой из них. Речевой материал представлен автором только в одной из игр – «Имена». Отмеченные мелкие недочеты не влияют на практическую значимость данного пособия и легко могут быть устранены.

Работа Чаловой Н.В., безусловно, открывает дальнейшие перспективы для творчества и фантазии педагогов, т.к. предложенные автором идеи можно наполнить речевым материалом на любые коррегируемые звуки, а также подобрать материал как на русском, так и на татарском языках, создать множество игр в зависимости от конкретных потребностей и целей педагога.

Методическое пособие имеет практический интерес для логопедов и воспитателей детских дошкольных учреждений Республики Татарстан.

*Рецензент – руководитель Нурлатского РМО учителей-логопедов,
учитель-логопед I квалификационной категории*

МБДОУ «Детский сад № 3 «Светлячок» общеразвивающего вида

г. Нурлат Республики Татарстан»

Морозова Наталья Владимировна

Содержание:

1. Введение.....	3
2. Кереш.....	4
3. Дидактическая игра «Имена».....	5
4. Дидактик уен «Исемнәр».....	6
5. Дидактическая игра «Угости друзей».....	7
6. Дидактик уен «Дусларыңны сыйла».....	8
7. Дидактическая игра «Укрась платье Лэйлы».....	9
8. Дидактик уен «Лэйләнең күлмәген бизә».....	10
9. Дидактическая игра «Читек для Самиры».....	11
10. Дидактик уен «Самирага читек».....	12
11. Дидактическая игра «Песенки петушка».....	13
12. Дидактик уен «Әтәч җырлары».....	14
13. Дидактическая игра «Ёжик играет в мяч».....	15
14. Дидактик уен «Керпе туп белән уйный».....	16
16. Дидактическая игра «Чулпан читает книгу».....	17
17. Дидактик уен «Чулпан китап укый».....	18
18. Дидактическая игра «Тюбетейка для Гали».....	19
19. Дидактик уен «Гали өчен түбәтәй».....	20
20. Дидактическая игра «Цветочки для бабочки».....	21
21. Дидактик уен «Күбәләкләр өчен чәчәкләр».....	22
22. Дидактическая игра «Накорми собачку».....	23
23. Дидактик уен «Әтне ашат».....	24
24. Дидактическая игра «Ёжику снятся сны».....	25
25. Дидактик уен «Керпегә төшләр керә».....	26
26. Список используемой литературы.....	27
27 Рецензия.....	28

